

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ
КАФЕДРА ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І КОНТРОЛЮ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри обліку, аналізу і контролю
факультету управління фінансами та бізнесу
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від “28” серпня 2024 р.)

В.о. зав. кафедри **доц. Приймак С.В.**

СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ІСТОРІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ»,

що викладається в межах ОПП

«Облік, аналіз та фінансові розслідування»

для здобувачів

першого (бакалаврського) освітнього ступеня вищої освіти
зі спеціальності 071 Облік і оподаткування
галузі знань 07 Управління та адміністрування

ЛЬВІВ 2024

СИЛАБУС
курсу «ІСТОРІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ»

Назва курсу	ІСТОРІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ
Факультет/ кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет управління фінансами та бізнесу кафедра обліку, аналізу і контролю
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	07 «Управління і адміністрування» 071 «Обліку і оподаткування»
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна дисципліна циклу загальної та професійно-практичної підготовки
Семестр	Перший
Форма навчання	Денна
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/загальна кількість годин	3 кредити / 90 годин
Викладачі дисципліни	Петришин Людмила Петрівна д.е.н., доцент кафедри обліку, аналізу і контролю
Контактна інформація про викладача	Профайл викладача курсу: https://financial.lnu.edu.ua/employee/petryshyn-liudmyla-petrivna Електронна пошта: liudmyla.petryshyn@lnu.edu.ua Телефон: (032)2356450
Консультації з питань вивчення дисципліни	Четвер: 12.00-13.00 год. (вул. Коперника 3, ауд. 503) Індивідуальні в Microsoft Teams (за необхідності)
Мова викладання	Українська
Сторінка курсу	Сторінка кафедри обліку, аналізу і контролю →Методичні матеріали https://financial.lnu.edu.ua/course/istoriia-bukhhalters-koho-obliku MOODLE: https://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=6457
Коротка анотація дисципліни	Для розуміння сучасного розвитку обліку й оцінки можливостей прогнозування його еволюції в майбутньому необхідно знати історію розвитку основних понять і концепцій. Лише вивчаючи історію бухгалтерської науки, можна зрозуміти та усвідомити ті помилки й недоліки, які мали місце в сфері організації та ведення обліку в минулому та існують на сучасному етапі, знайти необхідні відповіді на облікові питання.
Мета дисципліни	Предметом є історичні аспекти становлення та розвитку бухгалтерського обліку. Метою є набуття студентами базових теоретичних знань з історії бухгалтерського обліку та забезпечення розвитку нового економічного мислення. Завдання вивчення дисципліни «Історія бухгалтерського обліку» полягають у засвоєнні загальних методологічних підходів до вивчення історії бухгалтерського обліку, ознайомленні з обліковими системами стародавнього світу та середньовіччя, оволодінні знаннями з формування бухгалтерської науки в країнах Європи, вивченні історії становлення та розвитку бухгалтерського обліку в Україні.
Література для вивчення дисципліни	1. Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16 липня 1999 р. № 996 – XIV (із змінами та доповненнями) 2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань господарських операцій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 (із змінами та доповненнями). URL:: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99 . 3. Інструкція по застосуванню плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 (із змінами та доповненнями) 4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73 і зареєстровано Міністерством юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 (із змінами та доповненнями). URL:: http://zakon3.rada.gov.ua . 5. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 628 і зареєстровано Міністерством юстиції України 19 липня 2013 р. за № 1223/23755 (із змінами та доповненнями). URL:: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13 .

	6. Галаган А.М. Счетоводство в его историческом развитии. М. Л.: “Госиздат”, 1927. 123 с. 7. Бутинець Ф.Ф. Історія бухгалтерського обліку: [навч. посібник]: у 2-х ч. [2-е вид., доп. і перероб.] Житомир: Рута, 2008. 512 с. 8. Загородній А. Г. Бухгалтерський облік : Основи теорії та практики : [підруч.] [2-ге вид., переробл. і доповн.] К. : Знання, 2009. 422 с. 9. Ждан В. І. Теорія бухгалтерського обліку : [навч. посіб.] Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 284 с. 10. Кірейцев Г.Г. Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв'язки: [монографія] Житомир: ЖДТУ, 2007. 236 с. 11. Лень В. С. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика : [навчальний посібник] Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. 625 с. 12. Лишиленко О. В. Теорія бухгалтерського обліку : [підруч.]. Київ : ЦУЛ, 2008. 219 с. 13. Максимова В.Ф. Бухгалтерський облік: [підручник] Одеса: ОНЕУ, 2012. 670 с. 14. Малишкін О.І., Гармонізація бухгалтерського обліку та оподаткування на підприємствах України в контексті нормативів ЄС : монографія [О.І. Малишкін, К.В. Безверхий, І.С. Ковова, С.М. Семенова, С.М. Шуляренко, В.П. Карев]; за наук.ред. О.І. Малишкіна. Київ: ВД «АртЕк», ДУІТ, 2018. 418 С. 15. Малюга Н.М. Наукові дослідження в бухгалтерському обліку: [навч. посібник] за ред. Ф.Ф. Бутинця. Житомир: Рута, 2003. 476 с. 16. Остап'юк М.Я. Історія бухгалтерського обліку: [навч. посіб.] Київ: Знання, 2005. 276 с. 17. Пушкар М.С. Історія обліку та контролю господарської діяльності: [навч. посібник] Тернопіль: Карт-бланш, 2003. 223 с. 18. Яремко І.Й. Теорія бухгалтерського обліку: [навч. посіб.]. Львів: «Новий Світ-2000», 2007. 240 с. 19. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: [підручник]. [3-тє вид., переоб. і доп.]. Київ: Знання, 2008. 535 с. Ресурси інтернету: http:// www.rada.gov.ua – Верховна Рада України http:// www.minfin.gov.ua – Міністерство фінансів України http:// www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3 – Бібліотеки в Україні. http://www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html – Бібліотеки та науково-інформаційні центри України. http://www.library.lviv.ua/ – Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника. http://uk.wikipedia.org – вільна енциклопедія.
Обсяг курсу	Аудиторні години: 48 <i>з них:</i> лекції 32 години практичні заняття 16 години самостійна робота 42 годин
Очікувані результати навчання	В результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувача вищої освіти мають бути сформовані такі компетентності : загальні: ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу ЗК03. Здатність працювати в команді. ЗК04. Здатність працювати автономно. ЗК07. Здатність бути критичним та самокритичним. ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. спеціальні: СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків. СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави. Вивчення навчальної дисципліни «Історія бухгалтерського обліку» передбачає досягнення такого кваліфікаційного рівня підготовки фахівця, за якого він повинен: б) знати:

	- історичні аспекти становлення та розвитку бухгалтерського обліку; - особливості формування бухгалтерської науки в країнах світу; - етапи еволюції основних методичних засад бухгалтерського обліку; - основні етапи становлення та розвитку бухгалтерського обліку в Україні. в) уміти: - оцінювати зміни в бухгалтерському обліку в їх історичному аспекті для розуміння сучасного розвитку та оцінки можливостей прогнозування їх еволюції в майбутньому; - застосовувати набуті знання в практичній та науковій роботі за фахом. Програмні результати навчання - ПР03. Визначити сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. - ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності. - ПР17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.						
Ключові слова	Бухгалтерський баланс, рахівництво, амортизація, статутний капітал, інвентаризація, калькуляція, дебіторська заборгованість, кредиторська заборгованість, кореспонденція рахунків, основні засоби, подвійний запис, необоротні активи.						
Формат курсу	Очний Проведення лекцій, семінарських та практичних занять, консультацій.						
Теми	Тема 1. Зародження бухгалтерської справи Тема 2. Виникнення та розвиток бухгалтерського обліку Тема 3. Особливості формування бухгалтерської науки Тема 4. Характеристика основних світових бухгалтерських шкіл Тема 5. Історичний аспект розвитку форм бухгалтерського обліку Тема 6. Теорії обліку та їх функції Тема 7. Особливості формування бухгалтерського обліку в Україні Тема 8. Історія розвитку міжнародних стандартів та становлення національної системи бухгалтерського обліку						
Підсумковий контроль, форма	Поточний контроль/залік						
Пререквізити	Навчальна дисципліна «Історія бухгалтерського обліку» тісно пов'язана з іншими економічними дисциплінами: «Вступ до фаху», «Бухгалтерський облік», «Економічний аналіз», «Фінансовий облік», «Основи оподаткування».						
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Навчальна дискусія, лекції-презентації, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкова атака						
Необхідне обладнання	Проектор, роздаткові матеріали (презентації), підключення до мережі Інтернет (Microsoft Teams, ZOOM, gmail, Viber тощо)						
Критерії оцінювання	Оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Львівського національного університету імені Івана Франка» від 26.02.2020 р., за 100-бальною системою (за шкалою ECTS та національною шкалою). Методами оцінювання сформованих компетентностей у здобувачів з дисципліни «Історія бухгалтерського обліку» є: практичні заняття, семінари, тестування, самостійна робота, поточний та проміжний контроль, контрольна робота інше. Результат поточного контролю освітньої діяльності студентів (РПК) за семестр визначається як сума з поточних балів, відображених у журналі обліку відвідування та успішності студентів, поточний контроль знань та компетентностей роботи студентів включає суму оцінок за семінари/практичні заняття, самостійну та індивідуальну роботу (максимальна кількість балів – 50). Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів включає модульну контрольну роботу (максимальна кількість балів– 50). Підсумкова максимальна кількість балів – 100 балів. <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів</th> <th style="text-align: center;">Бали рейтингу</th> <th style="text-align: center;">Мак. к-ть балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">Бали поточної успішності за участь у практичних (семінарських) заняттях</td> <td style="text-align: center;">Від 0 до 5 балів</td> <td style="text-align: center;">8x5=40</td> </tr> </tbody> </table>	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Бали рейтингу	Мак. к-ть балів	Бали поточної успішності за участь у практичних (семінарських) заняттях	Від 0 до 5 балів	8x5=40
Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Бали рейтингу	Мак. к-ть балів					
Бали поточної успішності за участь у практичних (семінарських) заняттях	Від 0 до 5 балів	8x5=40					

- розгорнутий, вичерпний виклад змісту питання - повний перелік необхідних для розкриття змісту питання законодавчих та нормативних актів України, знання їх та обов'язкове посилання на них під час розкриття питань - правильне розкриття змісту бухгалтерських понять та визначень - демонстрація здатності висловлення власної думки - використання та аналіз даних статистичного, податкового, фінансового обліку під час розкриття питань - уміння вирішувати виробничі ситуації, скласти бухгалтерські проведення, проводити розрахунки - презентація (довідь) змістовна, оформлена належним чином	5		
- порівняно з відповіддю на найвищий бал не зроблено розкриття хоча б одного з пунктів, указаних вище (якщо він потрібний для вичерпного розкриття питання) - при розкритті змісту питання в цілому правильно за зазначеними вимогами все ж таки студентом допущені помилки під час розрахунку виробничої ситуації, задачі, використання необхідних документів, неточності у формулюванні бухгалтерських термінів, проте з допомогою викладача він швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді	4		
- порівняно з відповіддю на найвищий бал не зроблено розкриття хоча б одного з пунктів, указаних вище (якщо він потрібний для вичерпного розкриття питання) - допущені помилки при складанні бухгалтерських проведеннь - у відповіді відсутні належні докази і розрахунки, зроблені висновки не відповідають загальноприйнятим, хибні, характер відповіді дає підставу стверджувати, що студент неправильно зрозумів суть питання чи не знає правильної відповіді	3		
- порівняно з відповіддю на найвищий бал не зроблено розкриття хоча б більше пунктів, указаних вище (якщо вони потрібні для вичерпного розкриття питання) - у відповіді відсутні належні докази і розрахунки, зроблені висновки не відповідають загальноприйнятим, хибні, допущені грубі помилки і студент не може їх виправити	2		
- студент відсутній на занятті; студент не приймав участі в обговоренні питань, не готував доповіді, презентацій	0		
2. Самостійна індивідуальна робота студентів			
Критерії оцінювання		10	
- дано правильних відповідей на тестові запитання від 90 до 100%	10		
- дано правильних відповідей на тестові запитання від 89 до 75%	8		
- дано правильних відповідей на тестові запитання від 74 до 51%	5		
- Менше 50 % правильних відповідей	0		
3. Контрольна робота			
Критерії оцінювання		50	
Перший рівень – завдання із вибором відповіді – тестові завдання Завдання з вибором відповіді вважається виконаним правильно, якщо в картці тестування записана правильна відповідь.	5x3	15	
Другий рівень – завдання з короткою відповіддю. Завдання з короткою відповіддю вважається виконаним правильно, якщо студент дав правильні визначення, коментарі тощо.	5x3	15	
Третій рівень (завдання 3) – теоретичне завдання, яке передбачає висвітлення змісту теоретичного питання, побудову схеми, таблиці тощо.	1x20	20	
Поточний контроль		Самостійна індивідуальна робота студента	РАЗОМ – 100 балів
ПР	КР		
8x5=40	50		

	Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – 20% від визначених балів за даний вид роботи. Студенти виконують декілька видів письмових робіт (акти проміжного контролю, заключення, індивідуальну роботу). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, довідка про стан здоров'я). Політика щодо академічної доброчесності: списування під час контрольних та письмових робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Політика щодо відвідування: Відвідування занять (лекцій, практичних, семінарських занять курсу) є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись в онлайн форматі. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів, встановлених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Уся література, яка викладачем надається виключно в освітніх цілях є без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, крім рекомендованих.
Питання до заліку	1. Історичні аспекти виникнення категорії “рахунки”. 2. Історичні аспекти виникнення плану рахунків бухгалтерського обліку. 3. Еволюція категорії “бухгалтерський баланс” в історії бухгалтерського обліку. 4. Форми рахівництва, їх історичний розвиток. 5. Оцінка в бухгалтерському обліку: історичний аспект. 6. Історичні аспекти документування як елементу методу бухгалтерського обліку. 7. Еволюція категорії “амортизація” в історії бухгалтерського обліку. 8. Історичні етапи розвитку категорії “статутний капітал”. 9. Історичні аспекти оподаткування. 10. Розвиток прийомів і методів бухгалтерського обліку в епоху Відродження. 11. Внесок німецької школи в розвиток категорії “баланс”. 12. Внесок російської та української шкіл в розвиток категорії “баланс”. 13. Еволюція категорії “інвентаризація” в історії бухгалтерського обліку. 14. Еволюція категорії “витрати” в історії бухгалтерського обліку. 15. Історичні аспекти калькуляції як методу бухгалтерського обліку. 16. Еволюція категорій “дебіторська заборгованість” та “кредиторська заборгованість” в історії бухгалтерського обліку. 17. Історичні аспекти обліку доходів діяльності. 18. Історичні аспекти обліку фінансових результатів. 19. Історичні аспекти обліку розрахунків з оплати праці. 20. Історичні аспекти бухгалтерського обліку грошових коштів. 21. Історичні аспекти бухгалтерського обліку товарів. 22. Наукові періодичні видання з бухгалтерського обліку: історичний аспект. 23. Значення та зміст наукової праці Луки Пачолі “Трактат про рахунки і записи”. 24. Внесок російської та української шкіл у розвиток форм бухгалтерського обліку. 25. Розвиток бухгалтерського обліку в Росії до 1917 р. 26. Історичні аспекти розвитку бухгалтерського обліку в соціалістичному суспільстві. 27. Історичні етапи становлення бухгалтерського обліку в Україні. 28. Історичні етапи становлення світових національних шкіл бухгалтерського обліку. 29. Історичний розвиток та принципи побудови меморіально-ордерної форми бухгалтерського обліку. 30. Історичний розвиток та принципи побудови журнально-ордерної форми бухгалтерського обліку. 31. Історичний розвиток та принципи побудови автоматизованої форми бухгалтерського обліку. 32. Формування бухгалтерського обліку як науки (кін. ХІХ – поч. ХХ ст.) 33. Історичні аспекти розвитку облікових теорій. 34. Історичні аспекти становлення бухгалтерської професії і професійних організацій. 35. Стандарти ведення бухгалтерського обліку та складання звітності в історичному аспекті. 36. Історичні етапи становлення української школи бухгалтерського обліку. 37. Історичні аспекти обліку розрахунків з бюджетом за податками і платежами.
Опитування	Опитування проводиться на семінарських та практичних заняттях (тестові завдання, доповіді та презентації).

СТРУКТУРА КУРСУ

Тижень	Тема	Форма заняття/ години	Результати навчання	Література, ресурси інтернету	Завдання	Термін виконання
1/1,2	Тема 1. Зародження бухгалтерської справи План лекцій: 1.Зародження бухгалтерської справи. 2.Облікові системи Стародавнього світу.	Лекція / СЗ;ПР 4 год/2 год	Знати історію зародження первісної бухгалтерії як напряму людської діяльності. Вміти дослідити витоки облікової практики на Землі.	Список основної літератури, Інтернет-ресурси відповідно до програми навчальної дисципліни	Тестові завдання. План семінару: 1.Роль суспільного поділу праці у розвитку числення 2.Характеристика об'єктивної необхідності господарських записів. 3.Зародження обліку та контролю в різних країнах світу	Згідно з розкладом
2/3,4	Тема 2. Виникнення та розвиток бухгалтерського обліку План лекцій: 1.Передумови виникнення обліку. 2.Методологічні засади вивчення історії бухгалтерського обліку. 3.Періоди розвитку бухгалтерського обліку в обліковій літературі	Лекція / СЗ;ПР 4 год/2 год	Знати передумови виникнення обліку та методологічні засади вивчення історії бухгалтерського обліку. Вміти пояснити основні припущення і принципи періодизації бухгалтерського обліку. Фактори формування бухгалтерського обліку в Стародавньому світі.	Список основної літератури, Інтернет-ресурси відповідно до програми навчальної дисципліни	Тестові завдання. План семінару: 1. Основні аргументи, що наводяться в літературі з приводу зародження обліку в тій чи іншій окремо взятій країні Античного світу. 2. Відмінності між системами обліку країн Античного світу. 3. Статус облікових працівників в країнах Стародавнього Сходу? 4. Фактори впливу на розвиток облікового мистецтва в епоху раннього Середньовіччя. 5. Проста і камеральна бухгалтерія 6. Основні риси організації обліку в церквах, монастирях, феодальних	Згідно з розкладом

					господарствах тощо. Доповіді та презентації.	
3/5,6	Тема 3. Особливості формування бухгалтерської науки План лекції: 1.Зародження бухгалтерської науки в Італії. 2.Становлення і розвиток облікової думки у французькій та німецькій школах бухгалтерського обліку. 3.Формування англійської та англо-американської облікової наукової школи.	Лекція / СЗ;ПР 4/2 год	Знати історію зародження бухгалтерської науки в Італії, становлення і розвиток облікової думки у французькій та німецькій школах бухгалтерського обліку, особливості формування англійської та англо-американської облікової наукової школи. Вміти виділити схожі та відмінні риси американського і англійського підходів до розвитку концептуальних основ бухгалтерського обліку.	Список основної літератури, Інтернет-ресурси відповідно до програми навчальної дисципліни	Тестові завдання. План семінару: 1.Вплив Трактату Л. Пачолі «Про рахунки та записи» на еволюцію обліку в Західній Європі. 2.Економічні та соціальні причини “епохи застою” та початку активізації облікової практики 3. Внесок країн Європи(Німеччини, Франції,Англії) та США в зародження і становлення бухгалтерського обліку як науки. 4.Новий етап розвитку обліку в Італії. Доповіді та презентації.	Згідно з розкладом
4/7,8	Тема 4. Характеристика основних світових бухгалтерських шкіл План лекції: 1.Становлення французької школи бухгалтерського обліку. 2.Розвиток ідей синтетичного і аналітичного обліку. 3.Становлення німецької школи бухгалтерського обліку. 4.Позитивізм в обліку. 5.Бухгалтерський облік у Франції: економічний і юридичний напрямки.	Лекція / СЗ;ПР 4 год/2 год	Знати історію становлення французької та німецької шкіл бухгалтерського обліку, розвиток ідей синтетичного і аналітичного обліку, теорії балансоведення і калькулювання, історію розвитку школи обліку в англомовному світі. Вміти охарактеризувати економічний і юридичний напрямки бухгалтерського обліку,позитивізм в обліку тощо.	Список основної літератури, Інтернет-ресурси відповідно до програми навчальної дисципліни	Тестові завдання. План семінару: 1.Характеристика французької школи бухгалтерського обліку. 2.Характеристика італійської школи бухгалтерського обліку. 3. Характеристика , німецької школи бухгалтерського обліку. 4. Характеристика англо-американської школи бухгалтерського обліку.	Згідно з розкладом

5/8,9	Тема 5. Історичний аспект розвитку форм бухгалтерського обліку План лекцій: 1. Узагальнення розвитку основних форм обліку. 2. Розвиток і формування теорій подвійного відображення фактів господарювання.	Лекція / СЗ;ПР 4 год/2 год	Знати історію розвитку основних форм обліку і формування теорій подвійного відображення фактів господарювання. Вміти охарактеризувати основні особливості меморіально-касової або німецької форми бухгалтерського обліку.	Список основної літератури, Інтернет-ресурси відповідно до програми навчальної дисципліни	Тестові завдання. План семінару: 1. Характеристика основних особливостей нової італійської форми бухгалтерського обліку 2. Характеристика особливостей меморіально-касової або німецької форми бухгалтерського обліку. 3. Характеристика особливостей французької форми бухгалтерського обліку і її відмінностей від німецької форми обліку. 4. Характеристика особливостей форми обліку Журнал-головна або американської форми бухгалтерського обліку. 5. Характеристика особливостей інтегральної форми бухгалтерського обліку. 6. Характеристика особливостей шахової форми бухгалтерського обліку. 7. Характеристика особливостей копіювально-карткової форми бухгалтерського обліку. 8. Характеристика особливостей меморіально-ордерної форми бухгалтерського обліку . 9. Характеристика особливостей журнально-ордерної форми бухгалтерського обліку.	Згідно з розкладом

6/10, 11	Тема 6. Теорії обліку та їх функції План лекції: 1.Облікові теорії. 2.Поняття облікових теорій, їх функції. 3.Теоретичні здобутки представників англо-американської облікової наукової думки у XX ст. 4.Теорії синтетичного характеру: балансові теорії; інші облікові теорії.	Лекція / СЗ;ПР 4 год/2 год	Знати поняття облікових теорій, їх функції, Теоретичні здобутки представників англо-американської облікової наукової думки у XX ст. Вміти дати порівняльну характеристику національним школам бухгалтерського обліку.	Список основної літератури, Інтернет-ресурси відповідно до програми навчальної дисципліни	Тестові завдання. План семінару:	Згідно з розкладом
7/12, 13	Тема 7. Особливості формування бухгалтерського обліку в Україні План лекції: 1.Розвиток обліку на сучасних українських територіях у дослов'янський період. 2.Розвиток обліку у Київській русі. 3.Розвиток обліку в Україні у XV-XIX ст. 4.Бухгалтерський облік та контроль в Україні на поч. XX ст.	Лекція / СЗ;ПР 4 год/2 год	Знати історію розвитку бухгалтерського обліку на певних етапах розвитку української держави в цілому і її окремих регіонів. Вміти навести аргументи за і проти в суперечці першооснови обліку в сільському господарстві в процесі становлення бухгалтерського обліку як науки.	Список основної літератури, Інтернет-ресурси відповідно до програми навчальної дисципліни	Тестові завдання. План семінару:	Згідно з розкладом

8/14, 15	Тема 8. Історія розвитку міжнародних стандартів та становлення національної системи бухгалтерського обліку План лекції: 1. Моделі бухгалтерського обліку. 2. Історичні етапи розвитку міжнародних стандартів. 3. Організація діяльності Комітету з МСБО. 4. Процес розробки МСБО. 4. Національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку. 5. Система національних рахунків (СНР). 6. Регулювання бухгалтерського обліку і звітності	Лекція / СЗ;ПР 4 год/2 год	Знати історичні аспекти розвитку міжнародних стандартів та національної системи бухгалтерського обліку Вміти охарактеризувати діяльність суб'єктів, що забезпечують застосування міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та аналізувати процес розробки національної системи бухгалтерського обліку та правові основи її застосування.	Список основної літератури, Інтернет-ресурси відповідно до програми навчальної дисципліни	Тестові завдання. План семінару: 1. Сутність та актуальність гармонізації бухгалтерського обліку. 2. Стандартизація бухгалтерського обліку та передумови її здійснення. 3. Характеристику англосаксонської моделі організації бухгалтерського обліку. 4. Особливість континентальної моделі. 5. Зміст південноамериканської моделі організації бухгалтерського обліку, 6. Характеристика стандартів GAAP 7. Комітет з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (КМСБО). 8. Особливості застосування МСБО в різних країнах світу. 10. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (П(С)БО) в Україні? 11. Реформування бухгалтерського обліку в Україні. 12. За якими напрямами здійснюється приведення національної системи бухгалтерського обліку України відповідно до вимог МСБО? 13. Мета державного регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в	Згідно з розкладом

					Україні.	